

Un Auster més...

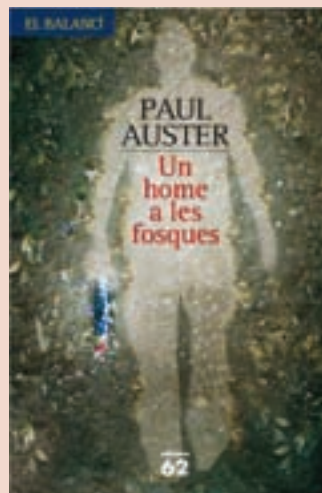
Joan Rico Vidal

Pels qui encara no n'estiguin al corrent, el venerat Paul Auster (1948) ha tret una nova novel·la, es tracta d'*Un home a les fosques*, publicada per Anagrama en castellà i per Edicions 62 en català. En una entrevista no gaire llunyana, l'escriptor de Nova Jersey va venir a dir que el que havia de dir a la literatura ja ho havia dit, o que la imaginació se li estava esgotant, i això, dissortadament, es fa palès en aquesta darrera entrega.

A *Un home a les fosques* hi trobem una història que ens porta a l'imaginari austerià, un crític literari viu reclòs a casa amb la seva filla i la seva néta per culpa d'un accident, els dies es presenten tediosos un rere l'altre en un ambient de melangia general. August Brill, el crític, no acaba d'enganxar-se a un llibre que està preparant i la seva única distracció és explicar-se històries quan va a dormir. Una d'aquestes serà la que entrarà dins del text i conviurà amb la trama principal en un gir característic de l'escriptor. La història dins de la història és la d'Owen Brick, un mag d'estar per casa que un bon dia desperta en un clot veient-se de cop en una realitat paral·lela dels EUA, on la situació és de Guerra Civil, un altre cop a causa del mal govern de G.W. Bush, però on no han succeït els atemptats de les torres bessones o la guerra d'Irak. Dins d'aquesta realitat serà l'encarregat d'assassinar el responsable verdader d'aquesta situació, és a dir, August Brill, la ment que imagina tota aquesta realitat. Ara bé, matant Brick matarà també tots els personatges i a ell mateix? El llibre transcorre entre aquestes dues històries que avançaran paral·leles al llarg del llibre. No es pot negar la destresa d'Auster per escriure o inventar històries del no-res, quan aquest home escriu llegim i callem. Però el cert és que aquesta història ja l'havia llegida no sé on i la figura del crític, escriptor, o intel·lectual tancat a casa també la reconec. Auster tira del seu manual i saber fer i cada cop ens crea menys sorpresa i atenció. Almenys aquest cop, on les històries són massa fàcils de manegar per algú amb l'experiència del premi Príncep d'Astúries. Lluny queden la *Trilogia de Nova York*, *Leviatan* o el *Palau de la lluna*.

Un dels fets que ens fa encarar aquest llibre amb menys interès és potser la excessiva proliferació del que es ve a dir la metaliteratura o "literatura del jo", on cada cop més escriptors trien l'opció de parlar al voltant de figures que recurrentment són escriptors, crítics, poetes, intel·lectuals o persones afins a les lletres, i això els serveix per discutir en veu alta sobre el procés d'escriure o incloure històries breus com a nines russes. Aquest fet d'una banda enlaira la figura d'Auster, que s'ha dedicat des de l'inici a jugar entre la ficció i la realitat, i que ara veu com tothom el segueix. Però d'altra banda se'ns torna recurrent i massa evident. Durant el discurs del premi Príncep d'Astúries va comentar que estava cercant noves formes d'expressió i escriptura. Si és així, aquest llibre s'ha d'entendre com un final de cicle, però sembla difícil veure un nou Auster. Ni fa falta tampoc. Grans escriptors sempre van escriure amb el mateix estil i no per això deixen de ser bons, seria absurd haver demanat a Kafka que hagués canviat el seu estil per reiteratiu, només que algunes obres són millors i més representatives que d'altres. I aquesta, precisament, no passarà com una de les seves obres capitals.

No sé perquè Paul Auster sempre m'ha fet pensar en Vila-Matas (i a l'inrevés), i la veritat és que tots dos escrivien des de feia temps amb el mateix estil personal. En el darrer llibre de l'escriptor de Barcelona, *Dietari voluble*, ha fet un gir interessant que no he vist en el de Nova Jersey. Això fa que ara el seu cas em recordi més al de l'admirat Woody Allen, lluny de crear el seu millor cinema però del que recollim periòdicament les seves obres amb la fidelitat i l'admiració de qui ens ha donat tant. Esperem, doncs, que a Paul Auster no li doni també per escriure un llibre "sobre" Barcelona els propers anys.

Paul Auster

Paul Auster va néixer el 1947 a Nova Jersey i va estudiar a la Universitat de Columbia. Després d'un breu període com a mariner en un petrolier, va viure tres anys a França, on va treballar com a traductor, "negre" literari i cuidador d'una finca; des del 1974 viu a Nova York. Auster s'ha convertit en un dels autors amb major prestigi internacional i a la vegada amb un creixent número de lectors a Espanya i a Amèrica Llatina. L'any 2006 li va ser atorgat el Premi Príncep d'Astúries de les Lletres, guardó que va desaparar la seva popularitat al nostre país.

Títol original_Man in the dark

Autor_Paul Auster

Gènere_Novel·la

Traducció_Albert Nolla

Editorial_Edicions 62

Pàgines_176